

Jakelussa mainituille

RIKOSUHRIMAKSUJÄRJESTELMÄN KÄYTTÖNOTTO

Oikeusministeriö on tänään asettanut hankkeen rikosuhrimaksujärjestelmän käyttöön ottamisen tueksi. Hankkeessa varmistetaan rikosuhrimaksujärjestelmän käyttöönottoon liittyvät toimet oikeusministeriön hallinnonalalla ja tarvittaessa sovitetaan yhteisiä toimia sisäministeriön ja muiden hallinnonalan toimien kanssa. Tavoitteena on, että rikosuhrimaksun määräämisestä ja perinnästä huolehtivat viranomaiset tuntevat rikosuhrimaksujärjestelmän ja että tietojärjestelmä- ja lomakemuutokset sujuvoittavat maksuun liittyvää viranomaistoimintaa.

Aikataulu 15.2.2016 - 31.12.2017

Tausta Laki rikosuhrimaksusta siihen liittyvine lakeineen (669-672/2015) on vahvistettu 22.5.2015. Lait tulevat voimaan samaan aikaan kuin sakon ja rikesakon määräämisestä annettu laki, mikä tapahtunee joulukuussa 2016. Rikosuhrimaksusta annetun lain tarkoituksena on vahvistaa rikoksen uhrien tukipalveluihin kohdennettavaa valtionrahoitusta rikosuhrimaksujen tuottoa vastaavalla määrällä.

Rikosuhrimaksusta annetun lain 7 § nojalla valmistellaan oikeusministeriön asetus, jolla annetaan tarkemmat säännökset rikosuhrimaksuun liittyvistä asiakirjoista ja niihin merkittävistä tiedoista ja asiakirjojen säilyttämisestä sekä täytäntöönpanoon liittyvistä ja muista viranomaisten välisistä ilmoituksista.

Rikoksentehtäjiltä perittävän uuden maksun, rikosuhrimaksun, sujuva käyttöönotto edellyttää säädöspohjan lisäksi uuden maksujärjestelmän huomioon ottamista viranomaisten toiminnassa, tietojärjestelmissä, lomakkeissa, koulutuksessa ja viestinnässä.

Oikeushallinnossa rikosuhrimaksu on huomioitava RITU-, Rajsa- ja AIPA-järjestelmiin, minkä lisäksi on kehitettävä tilastointia ja maksutuloutuksia. Poliisihallituksen mukaan rikosuhrimaksun käyttöönottoa on poliisissa jo valmisteltu ja lainsäädäntömuutosten edellyttämien tietojärjestelmämuutosten valmistelu on jo pitkällä. Käyttöönotto kytkeytyy keskeisesti sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain (754/2010) voimaantuloon. Koulutus toteutetaan poliisissa ensisijassa verkkokoulutuksella, jota valmistelee Poliisiammattikorkeakoulun asettama työryhmä. Rikosuhrimaksu koskee poliisiin lisäksi muitakin esitutkintaa suorittavia ja maksun määräämiseen oikeutettuja viranomaisia.

EU:n sisäisen turvallisuuden rahaston (ISF-P) kansallisessa toimeenpano-ohjelmassa 2014-20 on varattu rikosuhrimaksujärjestelmän kehittämisen kokonaisuuteen 450 000

euroa. EU-rahalla voidaan toteuttaa hankkeita, joissa valmistellaan rikosuhrimaksujärjestelmän käyttöönottoa ja kehitetään tietojärjestelmiä rikosuhrimaksun keräämiseksi. EU-rahoitus edellyttää hankkeistamista, omarahoitusosuutta ja ohjausryhmää.

Keskeinen sisältö

Hankkeessa varmistetaan rikosuhrimaksujärjestelmän käyttöön ottoon liittyvät toimet erityisesti oikeusministeriön hallinnonalalla ja edistetään tarvittaessa toimien yhteensovittamista muiden hallinnonalojen kanssa. Keskeisiä toimenpiteitä ovat:

- rikosuhrimaksun vaatimat muutokset oikeushallinnon tietojärjestelmiin ja lomakkeisiin
- sisäisen turvallisuuden rahaston (ISF-P) kansallisen toimeenpano-ohjelman mukainen menettely EU-rahoituksen turvaamiseksi
- maksun määräävien viranomaisten koulutus ja ohjeistus
- rikosuhrimaksun käyttöönottoa tukeva viestintä

Organisointi

Hanketta ohjaa ja seuraa ohjausryhmä, jonka kokoonpano on seuraava:

Puheenjohtaja:

Mervi Sarimo, neuvotteleva virkamies, oikeusministeriö, kriminaalipoliittinen osasto

Jäsenet:

Riitta Marttila, erityisasiantuntija, oikeusministeriö, tietohallintoyksikkö

Thomas Berg, kehityspäällikkö, oikeusministeriö, OHO/AIPA-hanketoimisto

Juha Saunamäki, erityisasiantuntija, oikeusministeriö, talousyksikkö

Olli Vilanka, ma koulutusasiantuntija, oikeusministeriö, oikeushallinto-osasto

Tauno Aalto, täytäntöönpanopäällikkö, Oikeusrekisterikeskus

Virpi Jalkanen, neuvotteleva virkamies, Valtakunnansyyttäjänvirasto

Matti Högman, poliisitarkastaja, Poliisihallitus

Sihteeri:

Venla Salmi, erikoissuunnittelija, oikeusministeriö, kriminaalipoliittinen osasto

Poliisiammattikorkeakoulu, Rajavartiolaitos, Metsähallitus ja Tulli liitetään pyydetessä hankkeen asiakirjakeluun. Kyseiset tahot voivat harkintansa mukaan lähettää edustajansa ohjausryhmän kokouksiin tai kommentoida käsiteltäviä asioita.

Ohjausryhmä voi kuulla työssään muitakin asiantuntijoita.

Oikeushallinnon tietojärjestelmä- ja lomakemuutokset toteutetaan osittain Oikeusrekisterikeskuksen hankkeena, jolle haetaan pääasiallinen rahoitus EU:n sisäisen turvallisuuden rahastosta. Ohjausryhmä toimii samalla EU-hankerahoituksen edellyttämänä ohjausryhmänä hankkeelle.

Koulutuksen suunnittelee ja toteuttaa hallinnonalan koulutuksesta normaalisti vastaavat tahot ja tietojärjestelmiin kytkettävästä koulutuksesta vastaavat tahot.

Asetus valmistellaan keväällä 2016. Valmistelusta vastaa oikeusministeriön kriminaalipoliittinen osasto. Valmistelun tueksi kootaan tiimi, jossa on tarvittava edustus rikosuhrimaksujärjestelmään kytkeytyvistä viranomaistahoista ja asiantuntijoista.

Ohjausryhmän nimeämisessä on otettu huomioon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n vaatimus, jonka mukaan työryhmässä tulee olla vähintään 40 % sekä naisia että miehiä, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Työ suoritetaan virkatyönä.

Kansliapäällikkö

Asko Välimaa

Ylijohtaja

Arto Kujala

JAKELU	Ohjausryhmän jäsenet
Tiedoksi	Oikeusministeriö - erityisavustajat - kpo, lavo, oho, tay, ty, viestintäyksikkö, AIPA-hanketoimisto Oikeusrekisterikeskus Valtakunnansyyttäjänvirasto Sisäministeriö Poliisihallitus Poliisiammattikorkeakoulu Rajavartiolaitos Metsähallitus Tulli

RIKOSUHRIMAKSUJÄRJESTELMÄN KÄYTTÖÖNOTTO -HANKKEEN ASETTAMINEN

Laki rikosuhrimaksusta siihen liittyvine lakeineen (669-672/2015) on vahvistettu 22.5.2015. Lait tulevat voimaan samaan aikaan kuin sakon ja rikesakon määräämisestä annettu laki, mikä tapahtunee joulukuussa 2016. Rikosuhrimaksusta annetun lain 7 § nojalla valmistellaan keväällä oikeusministeriön asetus, jolla annetaan tarkemmat säännökset rikosuhrimaksuun liittyvistä asiakirjoista ja niihin merkittävistä tiedoista ja asiakirjojen säilyttämisestä sekä täytäntöönpanoon liittyvistä ja muista viranomaisten välisistä ilmoituksista. Asetuksen valmistelusta vastaa kriminaalipoliittinen osasto, jossa myös rikosuhrimaksuun liittyvät lait valmisteltiin.

Rikoksentehtäjiltä perittävän uuden maksun, rikosuhrimaksun, sujuva käyttöönotto edellyttää säädöspohjan lisäksi uuden maksujärjestelmän huomioon ottamista viranomaisten toiminnassa, tietojärjestelmissä, lomakkeissa, koulutuksessa ja viestinnässä. On tärkeää, että rikosuhrimaksun määräämisestä ja perinnästä huolehtivat viranomaiset tuntevat rikosuhrimaksujärjestelmän ja että tietojärjestelmä- ja lomakemuutokset sujuvoittavat maksuun liittyvää viranomaistoimintaa.

Oikeushallinnossa rikosuhrimaksu on huomioitava RITU-, Rajsa- ja AIPA-järjestelmiin, minkä lisäksi on kehitettävä tilastointia ja maksutuloutuksia. Rikosuhrimaksua koskeva koulutus on oikeusministeriön hallinnonalalla mieltämättä. Poliisihallituksen mukaan rikosuhrimaksun käyttöönottoa on poliisissa jo valmisteltu ja lainsäädäntömuutosten edellyttämien tietojärjestelmämuutosten valmistelu on jo pitkällä. Käyttöönotto kytkeytyy keskeisesti sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain (754/2010) voimaantuloon. Koulutus toteutetaan poliisissa ensisijassa verkkokoulutuksella, jota valmistelee Poliisiammattikorkeakoulun asettama työryhmä. Rikosuhrimaksu koskee poliisin lisäksi muitakin esitutkintaa suorittavia ja maksun määräämiseen oikeutettuja viranomaisia.

Rikosuhrimaksujärjestelmän käyttöönottoon liittyvien toimien eteneminen tulee varmistaa koordinoitusti oikeusministeriön hallinnonalalla. Tarvittaessa toimia tulee sovittaa yhteen sisäministeriön ja muiden hallinnonalan toimien kanssa.

Rikosuhrimaksun käyttöönoton tueksi tulisi asettaa ohjausryhmä, jonka tarkemmat tehtävät, kokoonpano ja määräaika ilmenevät oheisesta päätösluonnoksesta. Asia kuuluu valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 45 §:n mukaisesti kansliapäällikön toimivaltaan.